

PRENOS RANJENCEV

Mnogi borci Prešernove brigade in drugih partizanskih enot se spominjajo, kako so pred 17 leti nosili ranjence preko Krasa proti Kočevju. Bilo je na današnji dan - 16. avgusta 1944, ko je Prešernova brigada krenila na dolgo pot iz Otlice. Tam so bili zbrali mnogo ranjencev in bolnikov iz raznih partizanskih bolnišnic, da bi jih spremili do osvobodjenega ozemlja na Kočevskem, od koder bi jih prepeljali z letali v italijansko mesto Bari. Na pot z ranjenci sta šli tudi Gradnikova in Vojkova brigada - celotna XXXI. divizija. Z ranjenci so se prebijali mimo Postojne, čez Pivko in preko železnice proge do Loža. Dosegli so območje VII. korpusa. Tam jih je pričakal komandant Glavnega štaba NOV in PO Slovenije Franc Rozman - Stane. Med borci brigade je našel precej starih soborcev in znanih tovarišev. Zatem so naši borci nosili in vozili ranjence naprej preko Cebra in jih končno v kočevskih gozdovih oddali drugim enotam v skrb.

To je bila zelo težavna in hkrati zelo humana akcija partizanskih enot. Večina borcev je bila kot zaščita dolge kolone, tako da je bila pot zelo dobro zavarovana in pripravljena.

Vse brigade XXXI. divizije so se potem vrnile na Primorsko. Konec avgusta so bile že na območju IX. korpusa. Njihovo aktivnost je sovražnik kaj kmalu spet občutil. Med prvimi akcijami po vrnitvi s Kočevskega so 1. septembra razbili in uničili belogardistično postojanko na Črnem Vrh nad Idrijo. Ta dogodek, v katerem je sodelovala tudi Prešernova brigada, je imel v tem delu Primorske prav tak odmev kot uničenje belogardističnega gnezda na Turjaku leto prej. Prešernova brigada je sodelovala tudi tam.

PRVIČ V BEOGRADU

Avgusta 1945. leta je bilo v Beogradu III. zasedanje AVNOJ, ki se je ob tem dogodku razširilo in predstavljalo Začasno ljudsko skupščino. V tem pogledu je bilo to prvo zasedanje skupščine v našem glavnem mestu Beogradu.

Pa napetih, ki so bili sprejeti na konferenci na Jalti, je bil AVNOJ dopolnjen s člani zadnje, redno izvoljene ljudske skupščine iz 1938. leta. Seveda samo s takimi

ZUDELELI SMO...

- Na obeh kranjskih bencinskih črpalkah smo se pozanimali za število motornih vozil, ki se dnevno ustavijo pri njih in vzamejo gorivo: »Agroservis« na Ljubljanski cesti postreže okoli 500 motornim vozilom dnevno, medtem ko »Petrol« na Zlatem polju postreže dnevno približno 1000 vozilom.

- »Kranjčani imajo radi cvetje«, je povedala prodajalka v cvetličarni »Rožmarin«. Dnevno prodajo okoli 400 cvetja, ob praznikih pa tudi do 1000. Kupci so v glavnem ženske...

- Gostišče na Šmarjetni gori se ne more pohvaliti z obiskom med poletnimi meseci. Pravijo, da je vsako leto tako: spomladi in jeseni pa se obisk neprimerno poveča.

Tale kup kamnja nam res ne obeta nič posebnega, še najmanj pa bi se ob pogledu nanj lahko nadejali, da bo že letos tu stala pokrita tržnica. Vendar so nam na Zavodu za komunarno izgradnjo pri Obli Kranj povedali, da bo gradbeno podjetje Projekt Kranj že prihodnji teden pričelo z gradnjo tržnice, ki naj bi bila usposobljena že do letošnje zime. Zunanji tržni prostori pa naj bi bili urejeni do 1. maja 1962

Ljudje in dogodki

SOD S SMODNIKOM

Neki ameriški general je prebrskal: če se bo tretja svetovna vojna kdaj začela, sem prepričan, da se bo začela v Berlinu. Drugi napovedovalci so šli v svojih napovedih skoraj po isti poti in v politični krizi okrog Berlina vidijo novi Sarajevo. Podobnih pesimističnih gledanj je v svetu vedno več in v vsakim dnevem dobivajo nove pristaše. Svet že vrsto let ni bil tako na robu vojne kot prav v sedanjem paradoksalnem političnem položaju, ki lahko pripelje obstoj človeštva do nesmiselnosti. Medtem ko je človek zmoten 17-krat obkrožiti zemeljski planet in se varno spustiti nanj, lahko raketni naboji uničijo bistvo življenja na zemlji. Državniki v svoji nepopustljivosti, zanešeni z močjo svojega orožja, vztrajajo pri svojih politični trmi, da bi izsilili prednosti in drug drugega prestavili, da bi končno popustili v osnovnih izhodiščih. Zavore, s katerimi so desetletja zavirali medsebojna nasprotja, spore in mednarodne krize, so zadnji čas popolnoma odpravljali. Obe strani prelika druga drugi z najbolj fanatičnimi vzkliki: uničili vas bomo, spremenili

vašo deželo v prah in pepel, izbrisali vas bomo iz zemeljske površine kot komarje! Beseda vojna je v slovarju diplomacije bolj pogosta kot kdajkoli v preteklosti. Sredi takšnega mednarodnega razpoloženja postajajo Brandemburška vrata važen povod za medsebojne obtožbe, kjer si politiki z Vzhoda in Zahoda iščejo snovi za svoje politične zahteve in izsiljevanja. Berlinska kriza je v teh dneh ponovno zaostrišla. Na priporočilo držav članic Varšavskega pakta je vzhodnonemška vlada izdala ukaz, da zapre meje med vzhodnimi in zahodnimi predeli mesta Berlina. Razen tega so prepovedali, da bi ljudje iz vzhodnega dela mesta odhajali še naprej na delo v Zahodni Berlin. Tako se je pod izgovorom, da zahodne države z zlora- bo obmejnega prometa izpodkopa- vajo gospodarstvo Vzhodne Nemčije, položaj močno poslab- šal. Vzdož Brandemburških vrat so potegnili bodoče žice, ki na- zorno kaže, da se tukaj v glav- nem mestu tretjega Reicha, slika- ta dva tabora, ki drug drugu- gemu pretita s uničenjem. Ta nepričakovan korak je

dvignil val prigovorov na Zahodu. Pokazalo se je, da sedanja mere pač ne morejo koristno vplivati na ublažitev že tako za- ostrenih gledišč v pogledu ber- linske krize. Hladna vojna okoli Berlina se je zaostriła do skraj- nosti. Treznega razmišljanja je vedno manj. Hruščev je prejšnji teden nedvomno povedal, da je pripravljen za vsako ceno skle- niti mirovno pogodbo z obema Nemčijama, če pa Zahod na to ne bo pristal, pa separatni mir z Vzhodno Nemčijo. Nekaj pred- tega je Kennedy zahteval od Kongresa dodatna sredstva za oborožitev in vpoklicel v vojsko prve rezerviste. Zahodni ministri so se sestali v Parizu, da bi sku- paj razpravljali o položaju. Pri- čakovanja, da bodo v mestu na Seini našli neki konstruktivni predlog, se niso uresničila. In rezultat takšne politike je, da eni in drugi ostajajo pri svojih stališčih. Prihke za kompromis v takšnih razmerah kratkoma- lo. Sredi ostrih besed med govo- ri državnikov, ki jih je v zad- njem času precej, se tu in tam sliši kakšen predlog o »potrebi pogajanj« in »razgovorov za ze- leno mizo«. Tako sredi najbolj

bojevitih vzklikov slišimo kakšno trezno misel, ki daje nekaj upov, da se bodo vroče glave v medse- bojnih obračunih ohladile pred mikrofoni radijskih postaj in da do preizkušnje z orožjem ne bo prišlo. Medtem se vsa prizadevanja, da bi na miren način rešili ber- linski spor zaustavijo pred vpra- šanjem, kdo naj bi prevzel inici- jativo, da pride do razgovorov. Ta na videz zelo nepomembna stvar postaja pomembna in glavni kamen sploške. Zahodni diplo- mati govorijo, da imajo v tem pogledu neke ideje, ki pa jih ne morejo uresničiti, ker je treba pomagati Adenauerju pri volit- vah. Na zapadu izgleda v tem trenutku važnejše, da se prepri- čajo, kdo si je izmislil besedo »hladna vojna«. Ali Rusi pred tridvajsetimi leti s svojo blo- kado Berlina, ki se je končala brezuspešno, ali Zahod, ki je za- takšno politiko iznašel samo pri- mereno besedo, ki je tej politiki ustrežala. Vse podobne primer- jave ne morejo zabrisati sploš- nega vtisa, da je Berlin mesto, ki lahko razplamti vojne strasti. To pa bi utegnilo biti precej ne- varno.

Proslava PTT delavcev ob 20-letnici vstaje

V Crnomlju bo 19. in 20. avgusta zbor PTT delavcev Slovenije, združen z otvoritvijo prvega novega poštnega postopja na Dolenjskem. Crnomelj - središče Bele kraji- ne, v katerem je bilo zgodovinsko I. zasedanje SNOS, bo sprejel 19. in 20. avgusta poštno, telegrafsko in telefonske delavce iz vseh kra- jev Slovenije, da skupno z biv- šimi borci aktivisti in interniranci ter prebivalstvom Bele kra- jine proslavi 20. obletnico vstaje jugoslovanskih narodov.

Ze dolgo je tega, kar cerkveni zid v Kranju nudi zavetje vsem čistim branjevkam in branjevcem, ki prodajajo tudi takrat, ko ni tržnega dne. Res, da se ne pritožujejo, le takrat, kadar dežuje in sedaj, ko jim hočejo ose pojesti vse sadje, žalostno pogledujejo proti zidu, za katerim bo stala nova tržnica

Ze 12. avgusta sta se podali na pot 2 planinski skupini PTT društva Ljubljane in Maribora po znanih slovenskih vrhovih in partizanskih poteh k osrčju Bele kra- jine. V soboto 19. avgusta bo sku- pina ptt delavcev - bivših bor- cev, ki so bili v priznanih enotah na Dolenjskem potovala pre- ko Dolenjskih toplic. Ostali delav- ci, bivši borci in aktivisti in in- terniranci se bodo pripeljali v Cr- nomelj s posebnim vlakom in z avtobusi.

Glavna slovesnost bo v nedeljo ob 10. uri zjutraj takoj po prihodu posebnega vlaka iz Ljubljane in Maribora. Pred novim poštnim poslopjem bo veliko slavnostno zborovanje, katerega se bo udeležilo okrog 2000 ptt delavcev in števil- ni prebivalci Bele krajine. Ob tej priložnosti bo tudi otvoritev prve- ga poštnega postopja na Do- lenjskem in v njem otvoritev raz- stave. Zborovanje bodo še pope- strili vokalni in instrumentalni koncerti PTT zborov in godb, popoldan pa bodo tudi prijateljski športni dvoboji poštnega športne- ga društva iz Ljubljane z doma- čimi. Na gričku pa bo oba večera ljudsko rajanje.

Oba slavnostna dneva bodo vse pošiljke zigosane v Crnomlju s posebnim priložnostnim poštnim žigom, izdani bodo posebni pisem- ski ovitki, spoinške značke in slavnostna številka PTT zbornika posvečena partizanskim spomi- nom.

NOVA BENCINSKA ČRPALKA V KAMNIKU

Nova bencinska črpalka je v Kamniku že zelo nujno potrebna, saj bencin in druge naftine derivate prodajajo v Kamniku na zelo zastareli način, pa tudi prostor je skrajno neprimeren. Ze lani so ee pripravljali na gradnjo nove bencinske črpalke. Te dni so skle- nili pogodbo podjetje »Petrol« iz Ljubljane, kamniška občina kot investitor ter gradbeno podjetje »Graditelj« iz Kamnika kot izvajalec del. Črpalka bo ob Ljubljanski cesti, veljala pa bo 18 mili- nov dinarjev. Prve lopate so že zasadiji pretelci četrtak, zgradili pa je bodo - kakor menijo - do prihodnje pomladi.

DRAMSKI FESTIVAL NA HVARU

Amaterski dramski festival, ki je zveznega značaja, se je pričel v drugi polovici preteklega meseca na Hvaru in bo končan v teh dneh. Festival je pod potкровiteljstvom Rodoljuba Colakovića, na reperto- arju pa so tokrat dela domačih av- torjev. Na njem sodelujejo naj- boljši ansambli iz vseh republik. Slovenijo zastopajo na festivalu trije ansambli, in sicer iz Tolmina, Maribora in Trbovelj. Ostali an- sambli so iz Prizrena, Čuprije, Sabea, Splita, Vinkovcev, Skopja, Titograda in iz Sarajeva. Na festi- valu bodo podelili tri nagrade.

SEMINAR ZA PREDAVATELJE

Ideološka komisija okrajnega komiteja pripravlja za september izredno kvaliteten seminar za mlade predavatelje. Priprave potekajo skupno s kranjsko Delavsko univerzo. Namen seminarja je usposobiti številne mlade ljudi iz Gorenjske za predavateljsko delo. Seminar bo obsegal predvsem me- todološka napotila za mlade ljudi.

TE DNI PO SUETU

MEJA V BERLINU ZAPRTA - »Neues Deutschland« je objavil danes skupno izjavo vlad članic Varšavskega pakta, ki vsebuje zaht- ovo, naj vlada Nemške demokratične republike stori potrebne kor- rake za nadzorstvo na mejah z zahodnim Berlinom, da bi preprečila podtalno dejavnost, ki izvira iz Zvezne republike Nemčije in držav Atlantskega pakta. Potreba po teh ukrepih bo odpadla, ko bo skle- njena mirovna pogodba z Nemčijo. Samo ob sebi se razume - je rečeno v izjavi - da ti ukrepi ne bodo kršili obstoječih odredb o prometu in nadzorstvu na prometnih zvezah z zahodnim Berlinom in Zahodno Nemčijo.

ZAHODNOBERLINSKI SENAT ZAHTEVA »ENERGIČNE UKREPE« - Po dvehurnem izrednem zasedanju zahodnoberlinskega senata so sporočili, da so zahodnim državam poslali zahtevo, naj st- ore »energične korake« pri Sovjetski zvezi ob uvedbi poostregega nadzorstva nad prometom v Berlinu s strani vzhodnonemških or- ganov.

POSVETOVANJE V BONNU - Uvedba poostregega nadzorstva nad prometom med zahodnim in vzhodnim delom Berlina je imela za posledico živahno dejavnost zahodnonemške vlade. Čeprav v predsedstvu vlade v Bonnu nečejo sporočiti nobenih podrobnosti o posvetovanju kancelarja Adenauerja, ki je prekinil volilno turnejo, poudarjajo, da vlada »sodi, da je dogajanje v Berlinu dobilo resno obliko«. Tudi napovedujejo, da je »prišel čas, ko mora Zahod začeti izvajati sklepe s konference štirih zunanjih ministrov v Parizu.«

ALZIRSKI VODITELJ POBEGNIL IZ FRANCOSEGA ZA- PORA - Kairski časopisi pišejo, da je Mustafa Ašrafu, enemu izmed petdeset ugrabljenih voditeljev alžirskega osvobodilnega gibanja, posrečilo pobegniti iz francoskega zapora in da je sedaj v glavnem mestu prijateljske arabske države.

FRANCOSKO TOPNIŠTVO OBSTRELJUJE TUNIZIJSKO OZEMLJE - Francosko topništvo iz Alžirije je obstreljevalo tuni- zijsko ozemlje v območju En Draham v Severni Tuniziji. Zaradi tega obstreljevanja, med katerim je bilo izstreljenih 50 granat, sta bila ubita dva tunizijska delavca, dva pa sta bila ranjena.

Oddelek francoske pehote je skušal ob podpori tankov in starih vojnih letal prodreti na tem delu na tunizijsko ozemlje. Enote tu- nizijske armade so preprečile ta poskus.

ZAPRTA MEJA - V nedeljo so zaprli mejo med Vzhodnim in Zahodnim Berlinom. Ukaz je izdal notranji minister Nemške demo- kratične republike in prepovedal prehod med vsem prebivalcem Vzhodne Nemčije. Mestna uprava je objavila, da od 12. avgusta no- ben državljan v Vzhodnem Berlinu ne more biti zapeljen v zahod- nem delu mesta. Novi položaj v Berlinu je vzbudil živahno dejavnost med zahodnimi zavezniki.

POTREBA PO ZMANJŠANJU OBOROŽITVE - Ameriški zunaj- nji minister Dean Rusk je danes izjavil, da je berlinska kriza nenavadno močno opozorila na nujno potrebo po zmanjšanju oboro- žitve na svetu. Rusk je rekel, da mora politika ZDA zagotoviti vojaške sile, ki se bodo lahko upre agresiji v kateremkoli delu sveta, poudaril pa je, da sedanji položaj narekuje močne, potrep- ljive in iskrene napore za to, da bi ustvarili pogoje, v katerih bodo lahko države zmanjšale svojo oborožitev.

GOVOR NASELJA PO TELEVIZIJI - Predsednik Združene arabske republike Gamal Naser je v izjavi za zahodnonemško televizijo dejal, da »politika nepovezovanja, ki je osnova politike ZAR, ni pasivni neutralizem«. Neutralizem je izraz, ki ga uporab- ljajo v vojni. Pripomnil je, da je politika nepovezovanja nekaj bistveno drugega: zavzeti je treba stališče do problemov v skladu z načeli in gledišči te politike, ne pa po volji te ali one sile.

NAČRT ZA POPOLNO RAZOROŽITEV - Svetovalec predse- dnika Kennedyja za razorožitev v razširjenem McClroy je sinoci objavil, da ameriška vlada pripravlja dalekosežni načrt za popolno razoro- žitev.

MIKOJAN PRISPTEL V TOKIO - Prvi namestnik ministrstva sveta ZSSR Anatas Mikojan je prišel v Tokio, da bi odprl sovjet- sko trgovinsko razstavo v japonski prestolnici. Med osemdesetimi obiskom v Tokiu se bo Mikojan razgovarjal z vodilnimi politiki v japonskem glavnem mestu.

BOLNICA „PAVLA“ pred partizanskim srečanjem

Ste že kdaj slišali o njej, o partizanski bolnišnici »Pavli«? Gotovo vam je že kdo pravil o tej mali naselbini, skriti sredi prostranega in s cestami prepreženega ter s kraškimi globlami posejanega, vzdolž in počež ob ofenzivah prečesanega Trnovskega gozda. Slišali ste morda pripovedovati o njej ob raznih partizanskih srečanjih, ob proslavah in v priložnostnih družbah, ko so nekdanji partizani obujali spomine na slavne partizanske dni. Naj bo tako ali drugače, vsekakor se tega skritega kotička in vseh preživelih hudih in lepih dni najbolj živo spominjamo vsi, ki nam je kot ranjencem ali bolnikom nudila zavetje. Z občudovanjem in hvaležnostjo v srcu se spominjamo vseh onih tovarišev, ki so kakorkoli sedelovali pri organiziranju te postojanke, zlasti pa vseh, ki so nam ranjencem in bolnikom lajšali bolečine, reševali naša življenja, skrbeli za hrano in varnost in imeli še sto in sto drugih skrbi.

Zakaj in kako je sploh prišlo do ustanovitve te bolnice in kakšen je bil njen pomen?

Partizanstvo se je zlasti v letu 1943 tako na Gorenjskem, kakor tudi na Primorskem močno razmahnilo. V partizane so prihajali vedno novi in novi ljudje. Vzponedno s tem so nastajale nove jedinice in se številno krepile ter bile sposobne vedno pogosteje in na občutljivejših mestih s svojimi napadi vzemirjati sovražnika in ga tudi izrivati iz določnih predelov. Neprestane borbe z Nemci in Italijani, zlasti pa sovražnikove ofenzive, ki jih je severna Primorska večkrat utrpela, so prenehalo terjale tudi svoj krvni davek. Iz teh borb so prihajali ranjenci, ki jih je bilo treba spraviti na varno in jim nuditi vsa najbolj potrebna zdravniška pomoč. Tako so na pobudo raznih vojaških štabov in partizanskih zdravstvenih delavcev nastajale na raznih krajih ambulante, pokrene in stalne bolnice.

Tako sta tudi septembarska sovražnikova ofenziva in bližajoča se zima leta 1943 vzbudili idejo, naj postavi nova bolnišnica. Rojstvo bi se nekje v Trnovskem gozdu je doživela pod spretnimi rokami nekdanjega lovca — idrijskega domačina poročnika tovariša Kende, ki je s 14 odšel na delo. Botroval ji je znani partizanski zdravnik dr. Peter Aleksander Gala, ki je že pred tem imel nekje na Vipavskem svojo ambulanto. Našli in pokrili so staro oglarsko kočjo, ki je že konec decembra 1943 sprejela prve ranjence. Kakor ono drugo, ki je že pred tem obstajala na Jagrščah in bila v letu 1943 izdana sovražniku in uničena je tudi to do konca tega leta vodil dr. Peter, dokler ni na Novega leta dan 1944 leta prišla na to postojanko zdravnica dr. Pavla Jerinova. Na njeno pobudo je bila takoj nato zgrajena še kuhinja in nova bolniška baraka, ki je po borbi v Godoviču in Hotedrščici sprejela večje število ranjencev. Že sredi marca 1944 so začeli graditi novo veliko bolnišnico, ker dotedajšnja, čeprav povečana, ni mogla sprejeti novih ranjencev. Ki so prišli iz borb pri Spodnji Idriji, na Predmeji, v Lazah, Lokvah in v drugod. To je bila sedaj že tretja postojanka, ko pa žal ni mogla služiti namenu. Iz bolnice je namreč pobežala bolničarka Cilka, zaradi česar je bilo v strahu pred izdajo bolnice treba še isto noč premestiti vse težke in lažje ranjence na drug oddaljenjši skrit kraj. Na tem novem kraju je bilo treba hitro zgraditi zasilno postojanko, nato pa se lo-

titi gradnje nove, večje in bolj solidno grajene bolnice, ki je, sedaj že peta po vrsti, nato ostala do konca vojne.

Skrita je bila na nekakšnem sedlu, sredi strmega, zaraščenejšega, gozdnega pobočja, nekako na sredini med prijazno vasico Cekov-

drugi pa podprto z močnimi lesenimi stebri, ter gornjo bolniško barako, skrito med smrekami. V obeh je bilo za kakih 50 ranjencev prostora, včasih pa se jih je stiskalo tudi po več. Tu je bila še baraka z operacijsko sobo, delavska baraka za prenočevanje, delo in počitek bolničarjev, kurirjev in ostalega osebja, nato kuhinja in mala baraka imenovana »pulman«, medtem, ko je globoko v grapi čepela na skali pralnica. Za zajemanje vode je bil tam pripravljen majhen zasilen rezervoar, od koder so dvigali vodo k bolnišnici po žičnici. Potrebno razsvetlavo je dajala samostojna, majhna elektroturbina, tako da je bilo v barakah tudi ponoči prijetno. Seveda je bila tudi najbolj potrebna tudi v operacijski sobi, ker je bilo v nujnih primerih potrebno izvrševati operacije tudi ponoči.

Razen teh so v okviru te bolnice še nekatere druge samostojne barake, na primer »Očkova«, raztresene po gozdu okoli Cekovnika, Mrzle rupe in Vojskega. Rav-

vih je 70 let stara mati vsak dan pekla kruh za kakih 150 do 170 ljudi.

Ko smo na pragu svobode zapuščali ta kraj, nas je večina sklenila, da se bomo še vračali k njej na obisk. Zal take postojanke, kot je bila, ni mogoče več obiskati. Ne vem iz kakšnega vzroka nihče ni skrbel za njeno vzdrževanje, da bi jo ohranili pred propadom, da bi jo ohranili za spomin tako kot je ona druga, nekoliko večja partizanska bolnica »Franja« na Cerknim, bolnica »Jendol« v Kočevskem rogu ali pa še nekatere druge. Ne glede na to pa bo SVPB »PAVLA« letos ob dvajseti obletnici ljudske vstaje, v nedeljo 20. avgusta, praznovala svoj praznik. Tega dne bodo iz raznih krajev Primorske in Gorenjske prihitali tja ljudje, ki so se nekoč borili v enotah IX. Korpusa in predvsem vsi, ki so s svojim dnevnim nočnim požrtvovalnim delom skrbeli za njo.

Občinski odbor za proslavljanje 20. obletnice vstaje v Idriji organizira za ta dan odkritje spomin-ske plošče na Cekovniku in Mrzli Rupi ter spominskega kamna približno tam, kjer je stala nekoč bolnica. Istega dne »zve« bo v Domu rudarjev na Voleščem partizansko srečanje naslednji dan pa ogled partizanskega grobišča na Vojskem in Tiskarne »Slovenija«. Tako bo tudi tej bolnici postavljen pomnik, čeprav je v resnici zaslužila mnogo več.

Nedvomno se že marsikdo veselil in bo komaj pričakal nedeljo, da bo stisnil roko organizatorje-

Blejska razglednica

Foto: F. Perdan

nik in Idrijsko Belo na eni ter zaselkom Mrzla Rupa na drugi strani, do kamor je bilo na vsako stran približno dobro uro hoda. Zdelo je spodaj na levo nad vrtoglavim prevlomom in globoko pod njim, bolj na desni pa nad grapo, nad izvrom hudournika, ki se pri Idrijski Beji steka v Idričko. Ko je bila gotova je štel šest barak, spodnjo bolniško barako, na eni strani vkopano v gozdna tla, na

no v tem pa je posebnost te bolnišnice.

Razumljivo je, da bolnišnica ne bi nikakor mogla tako uspešno delovati, če ne bi imela v okoljskih vseh zaveznike in ljudeh, ki so slehernu uro bili pripravljeni priskočiti na pomoč. Zlasti ne bi mogla delati, če na njenih javkah na Mrzli Rupi pri Kolencu in na Cekovniku pri Tratniku ne bi bilo tako dobrih ljudi. Pri Kolencu-

Gospodarske vesti

Devizne naložbe hitro naraščajo. Po zadnjih podatkih narodne banke je na deviznih računih naših državljanov že več kot 1.500.000 dolarjev. Tuja plačilna sredstva na računih državljanov so se v zadnjih mesecih podvojila in je pričakovati, da bo skupna vsota že do konca leta dosegla 2 milijona dolarjev.

Hmelj bodo začeli obirati. Zaradi ugodnega vremena računajo, da bodo še ta teden začeli obirati v Savinjski dolini hmelji, ki so ga letos zasačili na 2350 ha. Menijo, da bo kakovost hmelja zelo dobra. Vendar bo celotni pridelek nekoliko manjši kot lani, in sicer bo znašal približno 3500 ton. Pridelek bo manjši predvsem zaradi toče v maju.

Zaposlenih nad 3 milijone. Število zaposlenih v Jugoslaviji še naprej narašča. Po zadnjih podatkih je zaposlenih v družbenem sektorju nad 3 milijone oseb. Lete je največ v industriji in rudarstvu, saj jih je blizu 1,2 milijona. Glede na število je potem največ zaposlenih v gradbeništvu, in sicer 320.000, v kmetijstvu blizu 300.000, v trgovini in gostinstvu blizu 280.000, obrti nad 90.000, prometu 90.000 itd.

Rekorden uspeh rudnika Velenje. Velenjski rudnik je znan po storilnosti dela med najuspešnejšimi v Srednji Evropi. Letos so v prvem polletju nakopali 1.188.000 ton premoga. Sploh je bil julij rekorden mesec, saj so dnevno nakopali kar 8565 ton premoga. To je bil hkrati najlepši uspeh, odkar obstoji rudnik.

Letošnji dohodek od tuje turizma. Po podatkih Turistične zveze Jugoslavije je bil dosežen v naši državi v letošnjih prvih šestih mesecih dohodek od tuje turizma v višini nad eno milijardo 130 milijonov dinarjev. To je za 12 odstotkov več kot rekordnega dohodka v ustreznem razdobju lani. Nad četrtino deviznega dohodka so dali turisti iz Zahodne Nemčije.

Ivan Košir

I V E R I

Igor Iljinski je bil ob svoji šestdesetletnici za velike zasluge pri razvoju sovjetske umetnosti odlikovan z redom delovne rdeče zastave. Iljinski se je rodil na prelomu stoletja in je v svojem dolgoletnem ustvarjanju pri gledališču ustvaril številne nepozabne likove. Se zlasti je uspeval v komediji, v zadnjem času pa se je uveljavil tudi pri filmu.

Poročajo, da se Felini, znameniti italijanski filmski umetnik, ki je bil v preteklem letu nagradjen za svoj film »Sladko življenje«, ukvarja z načrti, da bi ustanovil lastno filmsko podjetje. Pravkar je prevzel režijo novele, ki se bo imenovala »Boccaccio 70«. Film je omnibus in bodo posamezne oddelke v njem režirali ugledni režiserji, kot Vittorio de Sica, Luciano Visconti in Mario Monicelli.

Francoški režiser Louis Malle, katerega film »Ljubimca« smo gledali tudi pri nas, je režiral v teh dneh nov film. V glavni vlogi nastopa tokrat Brigitte Bardot.

V proizvodnji Walta Disneyja snema v angleških ateljejih Don Chaffey pravilno filmsko delo »Kraljevič in berač«. Razen tega namerava v isti proizvodnji posneti tudi film po romanu Julesa Vernea »The Castaways«.

Pred nedavnim so končali pri nas film, ki nosi naslov »Solunski atentatorji«. Režiser filma je Žika Mitrovič. Film pripoveduje o makedonskih revolucionarjih in je pravzaprav nadaljevanje znanega filma Miss Svone.

V Beogradu bodo v letošnji jeseni razstavljeni najboljši še živeli in pokojni ameriški slikarji. Zastopano bo približno 30 avtorjev z več kot 90 deli. To je prva razstava po petih letih pri nas, kjer bodo razstavljeni originalna dela ameriških avtorjev.

Ameriška televizijska družba »ABC« bo v Zagrebu ustanovila, kakor smo zvedeli, svoj prvi ev-

ropaki televizijski center. V tem centru bodo intenzivno delali na scenarijih in pa usposabljali televizijske snemalce.

V ljubljanskem filmskem ateljeju so dokončali tri kratkometražne filme.

Kakor poročajo iz Turina je založniška hiša »Cinaudi« izdala znano delo Edvarda Kardaela »Socializem in vojna«.

Ugodno rešena

DOBRA POLOVICA VSEH SPOROV

O vlogi, ki jo imajo v sedanjem družbenem razvoju poravnalni sveti v okviru stanovanjskih skupnosti, je bilo že veliko govora, zato bi bilo prav gotovo odveč o tem še podrobneje razpravljati.

Zato si to pot oglejmo delo poravnalnega sveta pri stanovanjski skupnosti Huje-Planina-Cirče. Poravnalni svet se je tu sestajal po potrebi, in sicer ob določenem številu prijav. Skupaj je obravnavalo 42 primerov in jih je 23 ugodno rešil, kar predstavlja dobro polovico vseh sporov. Poravnava ni uspela v 12 primerih, ki so bili zato predani sodišču v nadaljnjo obravnavo. V 7 primerih so bile stranke usmerjene k drugim organom, zato ker poravnalni svet za reševanje njihovih zadev ni bil pristojen.

Poravnalni svet v stanovanjski

skupnosti Huje-Planina-Cirče je ob vsakem primeru poravnave pokazal dobro voljo, da bi spor med posameznimi strankami uredil kar najbolj mirno. Vendar mu to v nekaterih primerih ni uspelo, ker so stranke zahtevale obravnavo na sodišču.

OGENJ V GOZDU

Preteklo nedeljo, 13. avgusta, je izbruhnil požar v gozdu Vovar v Bohinju. Pogorelo je približno 1000 kvadratnih metrov gozda, materialna škoda še ni ugotovljena, prav tako še ni znan vzrok požara.

Domnevajo, da je to posledica kresne noči, kjer so prečinili večer na tem mestu kurili kresove. Verjetno kresov niso pogasili in je zaradi tega prišlo do požara.

Srednješolci na rešetih

(nadaljevanje in konec)
Na vprašanje: — V čem vidiš največji uspeh naše ljudske revolucije? so organizatorji dobili zelo lepe in poglobljene odgovore, vse pozitivne in neverjetno resne. Nekdo (pravzaprav revno) pravi: »Istotčasno smo se osvobodili tujejarma in izkoriščevalcev ter prešli iz kapitalizma v socializem.« Sicer vsi poudarjajo vsestransko svobodo, enakopravnost ter delavske in tudi dijaško samopravo.

HEMINGWAY IN CANKAR
Se enkrat je bila v anketi omenjena sodobna književnost: Napiši tri predstavnike svetovne in jugoslovanske sodobne književnosti — tiste, ki jih poznaš po delih in jih ceniš.

V svetovni literaturi je na prvem mestu pokojni Hemingway, na drugem Françoise Sagan, slede Irwin Shaw z Mladimi levi, Alberto Moravia in Erich Maria Remarque. Pri domačih »vodih« Ivan Cankar, za njim Anton Ingolič, Ciril Kosmač, France Bevku, Janez Menart, Ivan Minatti, Beno Zupančič in Matej Bor. Iz odgovorov

se tudi vidi, da srbsko in hrvaško književnost poznajo zelo bežno — vsi so navajali le stare literate, ker sodobnih pa ne poznajo. Da bi kljub temu »izpolnili vrzel«, so napisali Vuk Karadžić, Marjan Držić...

Pri vprašanju: — Naštev največje klasike marksizma in leninizma, so največ omenjali Marxa, Engelsa, Lenina, nekateri še Kidriča in »delno«, kot so napisali, Stalina.

ODGOVORI »ZA PET«

Pravilne odgovore so dijaki vpisovali tudi pri vprašanju: — kaj je dialektika?, le da so se včasih nerodno izražali. Napisali so: »Pravilno razumevanje prirodnih zakonov in družbenega razvoja.«

Brez izjeme so vsi anketiranci vedeli — na katerih načelih stoji naša zunanja politika, medtem ko na vprašanje: — kaj te je v svetovni politiki v zadnjih petih letih najbolj pretreslo, odgovarjajo: »Najbolj umor Lumumbe«, »vojna v Alžiriji«, »dogodki na črnem kontinentu«, »invazija na

Kubo«, »proces proti Eichmannu, ki odkriva pravo obličje fašizma«, torej take stvari, ki so našo mladino res pretresle.

Tudi odgovori na vprašanje: — komu podeljujejo Nobelove nagrade in kdo je bil Nobel? so pokazali, da jim to ni tuje, saj napačnih odgovorov ni bilo.

BOLJ MODERNA, KOT MLADA — POTA

Sledila so še nekatera vprašanja s kulturnega področja oziroma iz dijaškega življenja, zabave in razvedrila.

Ali poznate revijo Mlada pota, jo odklanjajo ali sprejemajo kot izpoved svoje generacije; česa v reviji nikoli ne bereš; kaj v njej pogrešaš? Odgovorov je bilo dosti. V glavnem se iz njih vidi, da so Mlada pota izpoved mlade generacije. Le redki revijo odklanjajo — z besedami, da »je v njej zastareli sentimentalizem, ki ga sicer nekako prebavljajo«. Tisti, ki pri reviji kaj odklanjajo, odklanjajo pesmi, češ »da so preveč modernistične in da človek niti starega ekspresi-

onizma ne more razumeti, kaj šele tega novega«. V reviji si želijo srečanja s kulturo tujih narodov.

FILM — KNJIGE JAZZ

Da imajo slovenski dijaki (v povprečju) — kot rečemo — »dobar okus«, vidimo iz odgovorov na vprašanje: — kateri film v zadnjem letu bi ocenil z najvišjo oceno — jugoslovanski in tuji?

Njihovi kriteriji so dobri, ostr, kritični, sicer pa se v odgovorih vidi tudi vpliv zadnjega programa. Pri najnižji oceni se sicer niso »dobro znašli«, saj so domači film Jara gospoda ocenili najslabše. Vidi se, da z njimi ni nihče obravnaval, v kakšnih pogojih je ta film nastal, kaj predstavlja, kako je povezan z našim realizmom itd.

Na vprašanje: — tri knjige, ki bi jih želel imeti v svoji privatni knjižnici, so najbolj realno odgovorili ekonomisti: »Enciklopedijo od A do Z, Marxov Kapital...«, torej to, kar mislijo, da jim bo koristilo pozneje v življenju.

V odgovorih na vprašanje: — povej svoje mnenje o jazzu! pa so srednješolci »zasolili« odraslim, saj jih večina odgovarja, da »jazz klasična glasba, ki je odrasli ne razumejo«. Torej je

klasični jazz glasba mladih! — Poepvke v večini odklanjajo, toda ne samo zaradi slabih prevodnih tekstov (in tudi izvornih domačih), kot bi pričakovali, marveč zaradi osladnosti. Pravijo, da so to »muhe enodnevnice«. Všeč so jim le redke, domače pa sploh ne.

SKROMNI PRI »HOBBYJIH«

Bolj skromni so dijaki pri svojem razvedrilu, saj na vprašanje: Katero je tvoje najljubše razvedrilo; kateri so tvoji »konjički«? odgovarjajo: »Zbiranje razglednic, znamk...«. Pečajo se torej s »konjički«, ki ne zahtevajo prevelikih denarnih izdatkov. Zbiranje gramofonskih plošč pri naših srednješolcih že ne pride v poštev, niti kupovanje knjig. Če nekdaj označi za svojega »hobbyja« kupovanje knjig, je iz tega razvidno, da ima zelo dobre dohodka.

CENJENE OSEBNOSTI

Pri zadnjem vprašanju: katero živčno osebnost najbolj ceniš v politiki? je Tito na prvem mestu; redki omenjajo Hruščeva in Kennedyja.

V umetnosti prednjači Saganova. Prav zanimivo bi bilo napraviti analizo, zakaj prav ona; kaj dijake

JOŽE ZONTAR

MALI OGLASI

V RESTAVRACIJI »PARK« IN HOTELU EVROPA V KRANJU...
HOTELU EVROPA V KRANJU
LAKO NAROČITE ČESNJEV,
SLIVOV, JABOLČNI, BOROVI-
CEV, MALINOV, JAGODNI, MA-
RELICNI SADNI SOK.

PRODAM

Vespa 150 cm, registrirano za leto 1961, prodam, Pševska 15, Kranj ali tel. 21-31 3290
Ugodno prodam Volkswagen, prevoženo 40.000 km, Zg. Brnik 4 3261
Prodajam kravo s teličkom ali brez, Jenkole Anton, Mavčiče 22, Smladnik 3242
Prodajam dve zazidljivi parceli - lokacija odobrena, Naslov v oglašnem oddelku 3243
Prodajam plemenskega vola, težkega 350 kg, Zg. Brnik 43 3244
Prodajam dobro ohranjeno motorno kolo BMW 250 cm. Ogled pri Jelenju v četrtek popoldne. 3245
Prodajam dvodelno omaro in kuhinjsko kredenco, Naslov v oglašnem oddelku 3246
Ugodno prodam malo rabljeno kompletno kmečko peč, Kokrica št. 114 3247
Poceni prodajam omaro za obleko, pisalni stroj in radio z gramofonom, Naslov v oglašnem oddelku 3248
Prodajam dobro ohranjeno jedilnico, obstoječo iz visoke kredence, razstegljive velike mize in 6 stolov, Ogled vsak dan od 14. ure dalje, Koroška 16/I - Pokojninski zavod, Rebolj Stane 3249
Prodajam več mladih pujskov, Preg ob Savi 8, Kranj 3249
Prodajam opad HMW, Bogataj Vinko, Zasavska 34, Kranj 3250
Prodajam kuhinjsko pohištvo v dobrem stanju, Ogled od 15 ure dalje, Jančar Simon, Krožna ulica 14, Kranj 3251
Prodajam 6000 kom. zidne opeke v Stražišču 43 po 15 din, Naslov v oglašnem oddelku 3191

OSTALO

Hotel Evropa Kranj sprejme kvalificirano kuharico, 3252
Dne 13. avgusta popoldne sem izgubila žensko ročno urico od visokega mostu do pokopališča - hodila sem po polju. Poštenega najditelja prosim, naj jo proti nagradi vrne na naslov: Jeger Angela, Tavčarjeva 18, Kranj 3253
Najdena je bila nova avto-guma na cesti Staneta Zagarja. Dobi se pri Smolej Francki, St. Zagarja 5, Kranj 3254
Tovarniški delavki nudim hrano in stanovanje za pomoč na mali kmetiji. Naslov v oglašnem oddelku 3255
Sprejemam ključavničarskega vajenca. Pekljaj Pavel, Mestni trg 23, Skofja Loka 3256
Na Bregu ob Savi 4 je bilo najdeno rezervno kolo od traktorja. Dobi se na Bregu 4, Kranj 3257
Dne 13. avgusta zvečer je bil najden moški najlon plašč na veselici v parku Tržič. Dobi se pri Golmajer, Sp. Bistrica, Tržič 3258
Kuharica sprejme takoj službo. Ponudbe oddati v oglašni oddelku 3209

OBJAVE

OBVESTILO

Sporočam cenjenim strankam, da sem se preselila iz Stare ceste št. 9 v Tomičevo ulico 2 v Kranju; silvilja Prestor Angela 2233
Vsa tapetniška dela vam hitro, lepo in moderno izdela tapetnik Lakner Jože, Stražišče 3212
Prodajam psa novourodilca z rodovnikom - ocena prav dobro v 6 letu, dober čuvaj. Ogled vsak dan od 18. do 20. ure, Guzeli, Mlinska 2, Skofja Loka 3259

OBJAVA

IZLETNIKOVI JESENSKI IZLETI
Turistična agencija IZLETNIK Ljubljana, Celovška 121 vabi vse zainteresirane na jesenske izlete doma in po svetu:
TRI DNI PO ZELENIM STAJERSKI
Trodnevni izlet z avtobusom. Prijave do 10. IX. 1961.
V SINJO TIŠINO LOGARSKA DOLINE
Dvodnevni izlet z avtobusom. Prijave do 5. IX. 1961.
PO DOLINI GRADOV V ŠMARJSKE TOPLICE
Enodnevni izlet z avtobusom. Prijave pošljite do 5. IX. 1961.
IZLET V XVII. STOLETIJE
Dvodnevno potovanje s posebnimi IZLETNIKOVI predstojenji.

NA OTOK RAB
Dvodnevni izlet z ogledom koncentracijskega taborišča. Vožnja na Rab s hidrogliserjem »VIHOR«. Prijave do 11. IX. 1961.
NA SPLAVU V POEZIJO MURE
Dvodnevni izlet z vlakom ali avtobusom. Prijave do 25. IX. 1961.
MED HRAME IN ZIDANICE JERUZALEMSKIH GORIC
Dvodnevni izlet z avtobusom na vinski trgatvev. Prijave do 9. IX. 1961.
OBISK V MINIATURNI DRŽAVI - SAN MARINO
Stridnevni izlet z avtobusom. Prijave do 10. IX. 1961.
PO KOROŠKI
Dvodnevni izlet z avtobusom. Prijave do 20. IX. 1961.
V DOLOMITI
Tridnevni izlet z avtobusom. Prijave do 30. IX. 1961.
TRST - BENETKE
Dvodnevni izlet z avtobusom. Zaključeno ob zadostnem številu prijavljenecv.
ČEZ GORE IN PRELAZE TIROLSKE
Stridnevni izlet po Avstriji in Italiji. Prijave do 20. IX. 1961.
NA OKTOBERFEST V MÜNCHEN
Stridnevni izlet z vlakom. Prijave do 31. VIII. 1961.
V PARIZ
Sedemdnevni izlet z vlakom. Prijave do 31. VIII. 1961.
NA DUNAJSKI VELESEJEM
Stridnevni izlet z vlakom. Prijave do 20. VIII. 1961.
V RIM, NEAPELJ, POMPEJE IN OBISK MODRE JAME NA CAPRIJU
Sestdnevni izlet z vlakom. Prijave do 25. VIII. 1961.
Podrobne informacije in programe teh izletov zahtevajte v vseh IZLETNIKOVIH poslovalnicah: Ljubljana, Ljubljana-Sentvid, Celje, Kamnik, Skofja Loka, Radovljica, Kranj, Crna, Bovec, Piran, Slovenj Gradec, Bohinj, Jesenice.

KINO

Jesenice »RADIO«: 17. avgusta jugoslovanski barvni film KOCIJA SANJ
Jesenice »PLAVZ«: 17. avgusta italijansko-franc. film NESREČNIKI I. del.
Zirovnica: 16. avgusta češkoslovolgarski film LABAKAN
Dovje: 17. avgusta amer. barvni film BRATJE KARAMAZOVI
Kropa: 17. avgusta domači barv. film CIGANKA ob 20. uri.
Radovljica: 16. avgusta francoski zabavni film SLABE ZENE ob 18. in 20. uri, 17. avgusta zapadnonemški barvni film ESNA-PURSKI TIGER ob 20. uri, 18. avgusta isti film ob 18. uri.
Bled: 16. in 17. avgusta ameriški barvni film PONOSNI UPOBNIK
Duplica: 16. avgusta ameriški barvni film ZADNJI LOV ob 18. uri, 17. avgusta isti film ob 20. uri.
Kranj »STORŽIČ«: 16. in 17. avgusta nemški barvni glasbeni film BREPROSTO DEKLE ob 16. in 20. uri ter matineja istega filma ob 10. uri, 18. avgusta ameriški barvni film OVCAR ob 16. in 18. uri, matineja istega filma ob 10. uri, nemški barvni film BREPROSTO DEKLE ob 20. uri.
Letni kino »PARTIZAN«: 16. in 17. avgusta ameriški barvni film OVCAR ob 20. uri.
Stražišče »SVOBODA«: 16. avgusta ameriški film NA OVINKU REKE ob 20. uri, 17. avgusta angleški film PODAJ ROKO HUDICU ob 20. uri.

TRAŽNI PREGLED

v Kranju
Fižol 60 do 120 din; moka ajdova 80 do 110 din; moka koruzna din, krma za kokoši 45 din, krljhi 45 din, koruzni zдроб 45 din, jes-prenj 60 do 90 din, kaša 110 do 145 45 do 50 din, lističke 60 din, bo-rovnice 100 din, brusnice 300 din, proso 60 din, koruza 45 din za li-ter; korenček 40 din, sir skuta 120 do 150 din, surovo maslo 600 din, čebula 60 do 70 din, krompir 18 do 22 din, špinača 80 do 100 din, solata 80 din, pesa 30 do 40 din, paprika zelena 100 din, repa slad-ka 8 din, jabolka 30 do 50 din, hruške 100 do 120 din, slive 50 do 100 din, cvetača 80 din, paradiz-nik 80 din, breskve 80 do 120 din, kumara 30 do 40 din, kumarice 90 do 100 din, fižol v stročju 10 do 140 din, buče 20 din za kg, sme-tana 18 din, gobe 100 din za ko-riko, piščanci 350 do 500 din, ko-koš 550 do 800 din, race 550 din, zajci 500 do 800 din, jajca 25 do 27 din za komad

ALI KRANJSKA PEKARNA ŽE REDNO OBRATUJE?

Kranjčani že zlepa nismo česa tako težko pričakovali kot otvortive nove pekarnice, saj stare ni so mogle speči dovolj kruha za vse meščane in okoličane. Tako smo morali biti velikokrat zado-vojni, če smo dobili črn kruh, v najboljšem primeru smo lahko izbirali med trnim in belim, na razno pecivo (trazen žemelj, ki pa jih tudi ni bilo vedno dovolj) ni smo smeli niti pomisljati. Ker ho-dim v službo, se mi je večkrat celo to dogodilo, da je kruha zmanjkalo, posebno še ob sobo-tah, in sem ga morala speči doma. V trgovinah so nam na naše prigovore odgovarjali: »Potrpite še toliko časa, da bo zgrajena nova pekarna, potem bo kruha in peci-va dovolj!« In tako smo počakali. Toda od otvoritve sta pretekla že dobra dva tedna ne da bi zasle-dila kakšne posebne izboljšave. Se vedno se ne morem ob vsa-kem času zanesti, da bom kruh dobila takoj, ko bom stopila v prodajalno. Ze nekajkrat mi je morala prodajalka pojasniti: »Ga je zmanjkalo, čez dve uri bomo dobili svežega.« Zato me zanima, če nova pekarna že redno obratu-juje, če ne pa, kdaj lahko pričakujemo, da bo preskrba Kranja in okolice s kruhom dokončno urejena.

Slapnik Vera Kranj

Direktor Pekarne Kranj, Maks Dolenc, nam je povedal, da nova pekarna obratuje še vedno le po-skusno, ker redno obratovanje za-radi dokončavanja nekaterih no-tranjih del še ni mogoče. Tako je bila električna napeljava le pro-vizorična in jo sedaj dokončno urejujejo prav tako bo potrebno urediti tudi vodovodno napeljavo. Pri napeljavi za vzhajanje kruha, ki je prvi tovorni domači pro-izvod, in so jo izdelali v beograjski tovarni Termoelektro, bo tre-ba zamenjati del, ki ni bil dober. Tudi sejalne naprave še niso u-sposobljene. Vse to bodo skušali urediti v nekaj mesecih.
Ceprav je torej pekarna samo delno usposobljena za obratova-nje, so že lahko ukinili nekaj naj-slabših starih delavnic in sedaj pečejo le še v delavnicah na Ce-

GLAS BRALCEV

sti JLA in na Cesti Staneta Za-garja: v prvi pekarni drobno pe-civo, v drugi pa črn kruh. Za po-znejše pa predvidevajo, da bodo razen belega in črnega kruha iz-delovali tudi več vrst mlečnega in drugega peciva.

»KAR POJDITE V LJUBLJANO«
Lep sončen dan je bil, ko sva s sestro nakupovali v Kranju. Se-

stri so se nenadoma pokvarila sončna očala, ki jih mora nositi zaradi bočnih oči. Očvara je bila malenkostna in bi jo bilo mogoče popraviti v nekaj minutah. Do od-hoda njenega avtobusa je bilo še dve uri časa, zato sva se napotili k Optiku poleg kranjske gimna-zije. Za prodajalno mizo je stal uslužbenec in se vidno dolgoča-sil. Vzel je očala, si jih ogledal in rekel, da tega ne more popra-viti, ker ima pripravo za tovrstna

popravila že deset dni pokvarje-no. Napotil naju je k Levičniku. Tam sva bili lepo sprejeti in do-bili pojasnilo, da so včasih res takšne stvari popravljali, toda od-kar je v Kranju Optik, se z očali več ne ukvarjajo.

Tako sva lep čas hodili okrog urarjev in zlatarjev; povsod sva dobili tak odgovor. Nato sva še enkrat poskusili pri optiku. Za-pultom je bil sedaj drug uslužbe-nec. Rekel je, da tega pri njih ne morejo popraviti; za takšno popra-vilo bi morala čakati dva me-seca. Sestra je tedaj rekla, da bo dala pač očala v Ljubljano popraviti. »Kar, kar, Vi kar pojdite v Ljubljano!« je uslužbenec ne-prijazno odgovoril.

Marija Košnjek, Naklo

S sodišča

PREHITRO JE VOZIL
P. S. se je dne 14. 5. 1961 v večernih urah peljal z motornim kolesom skozi vas Gabrk. Na nepre-glednem cestnem ovinku je vozil s preveliko brzino in še tako ne-predvidno, da ni uspel prehiteti pešca, ki je stal s kolesom na desni strani ceste ter se je z motor-jem zaletel v pedal kolesa. Oba sta padla po tleh, pešec pa je dobil lahke telesne poškodbe. Sodišče je

obdolženca spoznalo za krivega kaznivnega dejanja ogrožanja jav-neg prometa ter ga obsodilo na en mesec in 15 dni zapore, pogojno za dobo enega leta.

PET MESECEV ZARA-DI TATVIN
F. G. je bila pred časom zapo-siena v nekem kranjskem podjet-ju. Tam je v letu 1960 iz omaric v garderobi, nadalje iz ročnih torb svojih sodelavk, jemala razne manjše zneske denarja in tudi razne druge stvari. Tako je zakri-tila troje kaznivih dejanj tatvine in dvajsetih kaznivih dejanj majh-ne tatvine. Obdolženka je vsa de-janja priznala, prav tako pa so ji bila dokazana tudi po pričah, zla-sti oškodovanceh. Upoštevajoč zla-sti olajševalne okoliščine: dosežaj-no nezakaznovanost in ostalo, prav tako pa tudi obtežilne okoliščine, jo je sodišče za vsa ta dejanja obsodilo na pet mesecev zapore.

Prav tako mora tudi oškodovan-cem povrniti prizadejano škodo.

PRED SODNIKOM ZARADI PRETEPA

A. R. se je 30. aprila t. l. mahajal na Senturski gori. Tam se je zapel v nek pretep in je z zaprtim žepnim nožem najprej pretepel po glavi F. J., ga lahko telesno po-škodoval, nato pa še prav tako z zaprtim žepnim nožem udaril po glavi V. J. ter mu tam povzročil rano. Obdolženec je dejanje je delo priznal, zanikal je namreč, da bi oškodovanca poškodoval z zaprtim žepnim nožem. Na podlagi izvedenih dokazov pa je prišlo so-dišče do zaključka, da je obdolže-nec dejansko v tem pretepanju uporabljal zaprti žepni nož, to je sredstvo, s katerim se lahko telo hudo poškoduje ali zdravje hudo pokvari in ga obsodilo na en me-sec dni zapore, pogojno za dobo treh let.

Požar NA BRITOFU JE GORELO

Kranj, 15. avgusta - Včeraj približno ob 18.30. uri so skozi Kranj drveli gasilski avtomobili. Vsak se je spraveval, kje gori? Ko smo se o tem pozanimali pri kranjskih gasilcih so nam povedali, da je prišlo v tem času do manjšega požara na žagi v Britofu. Do požara je prišlo zaradi prevelike vročine na ležajih pri trčni žagi in se je vnelo žaganje. Požar so de-lavci sami pogasili, medtem ko materialne škode ni bilo.

Pred 7. kongresom LMS

Na sedm. predsedstva centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije je bilo nedavno tega sklenjeno, da bo letošnji VII. kongres Ljudske mladine Slovenije v Kranju. Odločitev je vsekakor veliko priznanje prizadevnosti in uspehom organizacije Ljudske mladine na področju kranjskega okraja.

V počastitev kongresa pa je, kmalu po odločitvi Centralnega komiteja, Okrajni komite v Kranju sklenil razpisati šest mesečno tek-movanje občinskih komitejev in pa osnovnih organizacij Ljudske mladine na Gorenjskem. Tekmo-vanje zajema naslednja delovna področja: gradnja športnih objek-tov, izobraževalno delo, vključe-vanje mladine v organizacijo, lo-kalne in zvezne mladinske delovne akcije in udeležba na teh akcijah in zabavna dejavnost.

Namen tekmovalja je s pose-pešeno aktivnostjo osnovnih organi-zacij in občinskih komitejev še svečameje pričakati ta izredni do-godek v naši organizaciji. Okrajni komite je obenem predlagal tudi občinskim komitejem, da skušajo na lastnem teritoriju razpisati in-terna občinska tekmovalja iz istih dejavnosti. Vse tekmovalje bo v teh predkongresnih mesecih zelo pospešilo delo osnovnih organiza-cij. Prav gotovo bodo mladi ljudje zgradili številne športne objekte ob šolah, dijaških domovih, tovar-nah, krajevnih in stanovanjskih skupnostih, ob počitniških domo-vih. Vsa mreža športnih objektov bo omogočila množično in vse-stransko udeleževanje mladih lju-di na področju telesne kulture. Tudi na področju izobraževalne-

ga dela, ki je eno izmed najbolj pomembnih dejavnosti organizacij ljudske mladine, bodo doseženi, kakor menijo, veliki uspehi. Kljub temu, da je odstotek mladine v mladinskih organizacijah v kranjskem okraju visok, bo akcija ob tekmovalju prispevala, da se bodo še številni novi mladinci vključili v mladinske organizacije.

Lokalne in zvezne mladinske delovne akcije, ki prav tako sodo-jo v okvir tekmovalja, so v teku. V oktobru bo odšla na avtno cesto posebna kadrovska brigada, med-tem ko trenutno tečejo številne manjše lokalne akcije v kranjskem okraju. Zabavno dejavnost, ki je prav tako zabezpečena v tekmoval-nja, je v zadnjem času izredno pestra in se bo v prihodnje še po-veštrala. Za letošnji jesen se po vsej Gorenjski pripravljajo mladinske prireditve pod naslovom »Spoznavaj svoj domači kraj«. O posameznih uspehih nameravamo še poročati.

GOSTJE IZ AVSTRIJE

Jesenški šahisti so imeli še en-krat v gosteh zamejce, tokrat člane E. S. V. »Admiral« iz Beljaka. Dvojbo je končal z visoko zmago domačinov 7,5 : 1,5. Povratni dvojbo bo 17. septembra v Beljaku.

Zbor se zamisli.
— Labko bi se imenoval Ivan, — reče knjigovodja. — Lepo ljudsko ime. Medtem se oglasi skladiščnik:
— Zanič! Soprega Semjona

nečim združiti. Bolje nekaj Pavlik!
— Roman!
— Gavril!
Semjon Fomič, sklonjene glave in nekoliko zašklepanih oči, je mirno poslušal. Od časa do časa je prizvednil obro in odkimal z glavo, kakor da je hotel reči: »Pa, ni dobro, na-števajte naprej.«
— Ksenofont!
— Antip!
— Poščite eno izmed naj-novejših imen, — pripomni Semjon Fomič.
— Vitamin! Penicilin! Strep-tomicin!
— Ni resno.
— Georgij!
— Stepan!
— Valerij!
— Stoj! — je oživel Semjon Fomič. — Valerij? Zelo lepo ime. Midva sva ga tako tudi imenovala. Zelo dobro tovari-ši! Meni je toliko dražje, ker je najin izbor istoveten z va-šim. Valerij res ni slabo ime. Jaz in žena, kakor vidite, se nisva zmotila in razšla z eno-dušno željo množice. Se enkrat se vam, tovariši, zahvaljujem za nasvete. —

HUMORESKA

SUETOVANJE

NIKOLAJ KATKOV

Fomiča bo prišla iz hiše, a otroci bodo kričali za njo:
»Poglejte, rovanjska mati prihaja! Ni lepo!
— Da bi ga imenovali Mir!
— vzklikne komsomolka Tos-ja.
Ta predlog Semjon Fomič zavrže.
— Preveč odgovorno ime pravi on. — Morali bi ga z

— Serjožal!
— Miška!
— Dajte mi, prosim, ime Leo.
— Nočemo Leva, to ni Af-rika. Piši Murat!
— Predlagam, da se imenuje Maksim!
— Murat je vseeno lepše, častna beseda!
— Jurij!
— Pavlik! Kaj? Razumljivo,

Semjon Fomič Tikovkin je poklical svoje podrejene in jih nagovoril:
— Dragi prijatelji in tovariši! Jaz sem zato tu, da vo-dim in odgovarjam. Rekli so mi: vodi in nosi odgovornost, toda z ljudmi se posvetuj, na-slajaj se na množico. Ali je tako, tovariši? Mi, voditelji, nikamor ne moremo brez množice: množica je moč in glavna opora. Tisti narodni pregovor pravi: ena pamet je dobra, dve sta še boljše! To je eno-stavna aritmetika. A predidmo sedaj k stvari. Rodil se mi je, tovariši, sin...

Nekdo se je glasno zasmeljal, nekdo zaploskal, ljudje sred-njih let so rekli:
— Cestitamo, Semjon Fomič!

— Hvala, hvala, tovariši — je Titovkin nasmejan kimal z glavo prisotnim.

— Toda nisem vas poklical samo zaradi čestitk, to ne bi bilo lepo od mene. Poklical sem vas, da se posvetujemo: kakšno ime bomo dali mojemu sinu?

V času, ko povsod pri nas volijo najlepša dekleta za »Miss Jadra- na«, »Miss Portoroža«, ali za »Miss Bleda«, tudi »fijakerji« ne more- jo držati križem rok. Sklenili so, da za poživitev našega domačega turizma predlagajo izvolitev najlepšega konja oziroma kobilc. Obe- tajo si, da bodo s to rečjo priklicali nazaj »stare lepe čase«, ko so turisti še uživali v konjski vpregi. Predlog na pristojnih mestih proučujejo in če se bodo pogajanja ugodno kančala, lahko že letosno sezono dobimo konja, ki bo stopil na zmagovalni prestol, kot naj- lepsi konj v deželi.

OPERACIJA ZMRZNJENEGA SRCA

Znani londonski zdravnik profesor Donald Ross je iznašel novo tehniko pri operaciji srca. Z oblogami vrečk ledu izključijo vsako aktivnost srca za več kot eno uro. Do sedaj so pri operacijah srca zaustavljali delo srca z različnimi kemičnimi sredstvi. Ta sistem pa ni bil najbolj priporočljiv, ker je puščal posledice v obliki oslabele- sti srčnih tkiv in večkrat so ope- racije izpadle nevarne in tvegane.

Po nekaj letih proučevanja delo- vanja srca je profesor Ross iznašel tehniko, ki omogoča zanesljiv uspeh pri operaciji. Operacija se navadno začne z izoliranjem srca, ki ga zamenja umetno srce. To umetno srce je zvezano z arterijami in na ta način kri lahko nor- malno kroži po telesu.

Srce nato obložijo s polivinila- stnimi vrečkami, v katerih je led. Temperatura srca se znatno zmanjša in srce bije samo enkrat v minuti. Led morajo menjati vsa- kih pet minut med potekom ope- racije. Ko je operacija končana, odstranijo umetno srce in topli kri, ki pride v srce, pomaga, da začne srce zopet normalno delo- vati.

Zdravnik Donald Ross in njegov asistent sta do sedaj napravila že 35 operacij na srcu s popolnim uspehom.

NEMŠKA RAZSTAVA V MOSKVI

Od 17. avgusta do 2. septembra bo Zahodna Nemčija priredila ve- liko gospodarsko razstavo v zna- menitem moskovskem parku So- kolniki, ki bo prikazala dosežke nemške industrijske proizvodnje. V Frankfurtu so že določili vse potrebne za organizacijo te velike razstave. Razstava bo zajemala prostor na površini 26.000 kvadrat- nih metrov.

STROŠKI VSEMIR- SKIH RAZISKAV

Po nekaterih angleških podatkih po- rabijo v ZDA in Sovjetski zvezi letno okoli 3 funte in 90 šilingov na glavo prebivalca za vesoljske raziskave. Angleži za ta namen po- rabijo približno 1 milijardo funt.

IZ PRETERKLOSTI ŽIDOVskega NARODA

Splošno je znano, da so imeli v starem veku Židje svojo državo v Palestini s središčem v Jeruzale- mu, da so pa leta 70 po našem štetju Rimljani razdejali Jeruza- lem in razgnali Židje po vsem svetu. Odklej pa do danes, ki so do leta 1948, Židje niso več imeli svoje države. Raztreseni so bili po vsem svetu. Ker so bili povečini nadarjeni, pridni in varčni, so si marsikje kot poljedelci, zbirali pa kot zelo sposobni trgovci, ustvarili znatno premoženje. Čeprav so bili maloštevilni, vendar niso izgubili kot narod s sveta in se niso stopili z domačim prebivalstvom v eno ljudstvo. To jim je brnila vira, ki so se je zvesto držali, in za ka- teri so se trajno ločili od drugo- verske otelice. Z domačim prebival- stvom so se le izjemoma stekali v družinske zveze, in ravno zakon- ske zveze bi jih bile prav posebno približale ljudstvu, med katerim so živeli. Zato so bili tudi po mno- gih letih bivanja v neki deželi bolj ali manj tuji, in ljudje so imeli proti njim vse polno predsodkov. Vendar nekako do leta 681 ne moremo govoriti o tem, da bi jih bili domačini preganjali zaradi premoženja. Proti koncu sedmega stoletja pa se je začelo za Židje trpljenje, kakršnega ni prestopil noben drug narod na svetu. Nave- dimo samo tri primere iz preteklo- sti židovskega naroda.

»Črna smrt«. Cenijo, da je takrat za to boleznijo umrl vsak tretji človek. Ljudje so se izpraševali, kje je vzrok tej nesreči, pa se je razširilo mnenje, da so Židje za- strupili vodnjake, reke in studen- ce. Prišli so po Židih, jim izropali premoženje in jih pobijali kar od

kraja. To se je dogajalo zlasti po Franciji, Nemčiji in Švici. Nekega židovskega zdravnika pa so z okrutnim mučenjem pripravili do tega, da je »priznal« to zastrup- ljanje. Nič ni Židom pomagalo to, da so urvedni ljudje opozarjali, da divja kuga tudi tam, kjer daleč naokrog ni nobenega Žida in da za kugo umirajo Židje prav tako ka- kor kristjani.

Med Židi, ki so živeli in še žive v Jugoslaviji, naštetimo večkrat na španska imena. Kako so prešli Židje iz Španije v naše kraje? V Španiji so Židje preganjali zaradi vere. Zahtevali so od njih: »Krst ali smrt!« Nekateri so na zunan prestopili v krščansko vero, na skrivaj pa so ostali zvesti veri prednikov; tisoči in tisoči so šli rajši v smrt. Pa tudi »spreobr- njence« je prej ali slej zadela enaka usoda. Židom so pobrali vse premoženje; kolikor jih je ušlo smrti, so se morali izseliti iz Špa- nije in Portugalske.

Znaten del teh izgnanih Židov so je naselili na Balkanskem pol- otoku med vzhodnimi Slovani, zla- sti med Poljaki, pa tudi med Rusi. Pri tem so prišli dostikrat z dežja pod kap. Znani so takozvani »po-

Morebiti je izšlo v našem listu doslej malo spisov, ki bi bili vzbudili tolikšno zanimanje kakor »Auschwitz«. Tudi taki naročniki, ki sicer bolj malo bero, so ko- maj čakali nove številke »Glasa«, da bi brali, kaj vse je doživel židovski zdravnik v peklu Auschwitza. Ta ali oni, ki še ni nikdar shranjeval izrezkov iz časopisja, je sedaj skrbno izrezoval vsako nadalje- vanje zgodbe iz Auschwitza in jih je več- krat prebiral. Obenem se je začel zanima- ti za Židje, o katerih je doslej le redkokdaj bral kaj obširnejšega. Zato bomo danes objavili nekaj skopih podatkov iz trpke preteklosti židovskega naroda.

MOKER SMEH

SRAJCE PROTI VROČINI

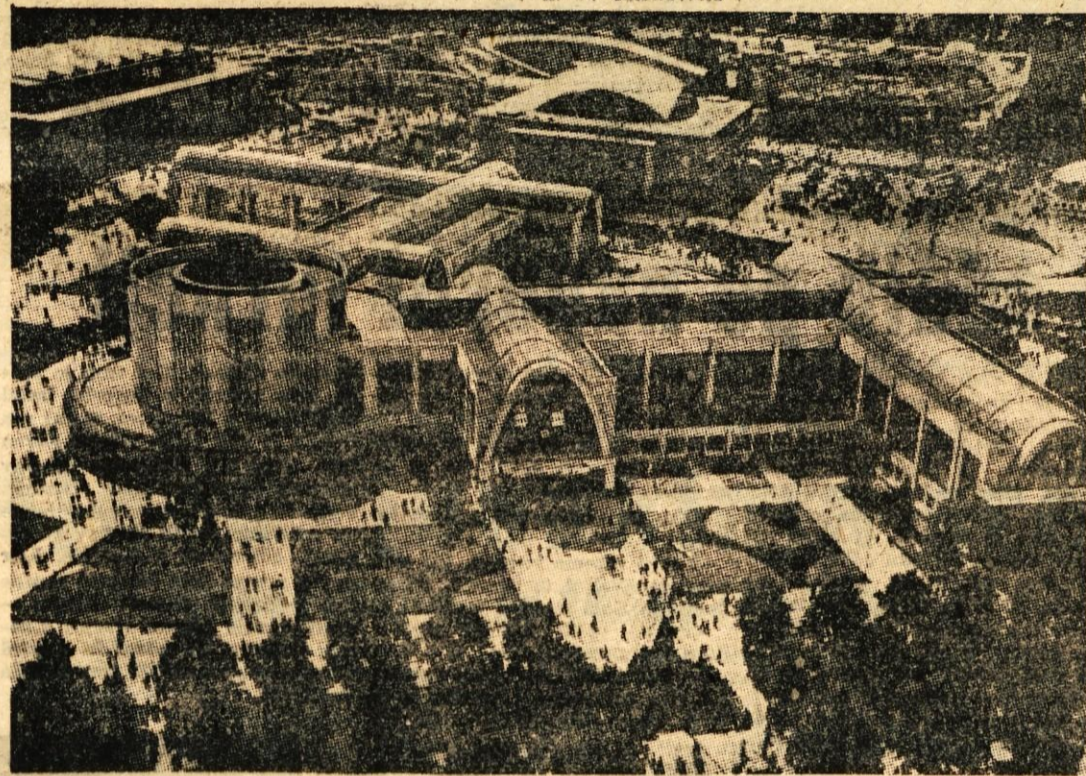
V New Yorku so te dni začeli prodajati srajce zoper vročino. No- tranja stran srajce, ki se dotika telesa, je prevlečena s posebno snovjo, ki hladi. Povpraševanje za takšnimi srajci je zelo veliko.

OČALA PROTI ZASPANOSTI

Na zahodu so iznašli očala z alarmnim zvonom. Zvonec avto- matično začne zvoniti, če se veke oči zaprejo dalj časa kot za tri sekunde. Ta očala so namenjena šoferjem, da za volanom ne zaspi- jo oziroma, da jih zvonec ob prav- nem času zbudi, če zaspijo.

POZABLJIVOST

V letu 1960 so Londončani poza- bili v javnih prometnih prostorih 90.984 dežnikov, 22.000 knjig, 44.000 kovčkov, 11.000 ključev, 80.000 pa- rov rokavic in 12.000 očal. Te šte- vilke potrjujejo, da so Angleži precej raztreseni med vožnjo in čakanjem na prevozna sredstva.

Letošnji mednarodni velesojem v Brnu spada v vrsto največjih prireditvev v Českoslovaški. Paviljon A, ki ga vidite na sliki, bo sedež za tuje države, kjer bodo razstavljali svoje izdelke in stroje številni tuji razstavljavci.

gromi«, v katerih so izgubili tisoči Židov premoženje in življenje. Najhujši pogromi so bili leta 1881, ko so Židje obkolili, da so umorili carja Aleksandra II.

Pa tudi v časih, ko so bili Židje bolj ali manj varni življenja, so morali mnogo trpeti. V večini držav niso smeli imeti zemljišč, niso se torej mogli ukvarjati s kmetijstvom. Obrtniki so bili organizirani v cehih in niso v svojo organizacijo sprejemali Ži- dov. Tako je Židom ostala samo trgovina in posojanje denarja na obresti. V večjih mestih niso smeli stanovati pomešani z ostalimi me- ščani, ampak so morali bivati v »getu«, kjer so bili strpani v ozke ulice brez svetlobe in brez miru.

Lahko rečemo, da noben narod na svetu ni prestopil toliko ponižan- nja, preganjanja in mučenja kakor Židje. Trpeli so zaradi vere, zara- di premoženja, v nacistični dobi pa že zaradi same rase. Hitler jih je hotel popolnoma iztrebiti. Ste- vilo Židov, ki so izgubili življenje v hitlerjanski dobi, cenijo na 5.890.000. Ta pomor Židov se po pravici imenuje NAJVEČJI ZLO- ČIN V VESEJ ZGODOVINI ČLO- VESTVA.

»Mama, moram lutati!«

»Kar v vodo napravil!«
»Če se ta umazani kovač kopa v tej vodi, potem bomo zahlevali, da jo večkrat izmenjajo!«

»Na pomoč!«

Hans Werner Richter

POBORAŽENI

Guehler je molčal. Obrnil se je in dejal: »Kaj bo pravzaprav z njimi?«
»Ne vem,« je dejal narednik.
Zaprli je velika dvokrilna vrata in jih zaklenil.
»Morali bi jih poslati domov,« je dejal narednik.
»Mi?« je vprašal Breutzmann. »Nam so ukazali, naj jih izročimo tukaj.«
Guehler je pogledal narednika, čigar obraz je bil star in utrujen. Pomislil je: »Ko bi jih le pustil zbežati.«
»Kaj naj le počnem s temi ljudmi?« je spet de- jal narednik.
»Domov jih pošljite!« je dejal Guehler.
»To ni lahko. Povelje imam, naj jih tukaj za- prem.«
Stopila sta v svoja avtomobila. Nad dvorcem je sijala luna. Bilo je svetlo kakor podnevi. Guehler je dejal:
»Morala bi jim dovoliti, naj zbežijo.«
»Da,« je dejal Breutzmann, »ko bi to vedel.«
Zarometi so skakljali preko travnikov.
Guehler je vzel samokres, ki je ležal na sedežu. Se vedno je bil odprt. Premaknil je zaprač in ga zataknil.
»Stranje,« je zašepetal.
Zatem so odpeljali nazaj skozi noč.
Ležali so na letališču blizu mesta. Bejjerke in Konz sta se naselila na terasi.
»Tukaj ne bomo ostareli,« je dejal Bejjerke.

8 Na letališču so ležala uničena letala. Nekaj po- begnih konj je dirjalo po obali.
Guehler je izročil svoj avtomobil in se vrnil k Bejjerkeju in Konzu.
Sedeli so na obali in kopali jamo za strojnico. »Obalna zaščita,« je dejal Bejjerke.
Guehler se je nasmejaj: »Z eno strojnico,« je dejal zatem, »z eno stroj- nico proti ljudskim topovom.«
Pred njimi se je razprostiralo morje. Do obzor- ja na jugu se je vlekla penaska črta valov.
Ko je bila jama dovolj globoka so vkopali stroj- nico in jo postavili.
»Kdo naj bi prišel semkaj?« je dejal Bejjerke.
Konz je tekal ob obali in poskušal uloviti konja.
»Rad bi jahal,« je dejal Bejjerke.
Stekli so obleke. Skornji so se trdno prilepili na noge.
»Potegni jih,« je dejal Guehler.
Bejjerke je stisnil skornje med noge in pričel vleči.
»Ho-ruk,« je dejal.
Treščil je škorenj v pesek in se smejal.
»Smrdijo po Prusih,« je dejal.
Zatem je vzel drugi škorenj in pričel vleči. Gue- hler je čutil, kako se škorenj težko lepi od nog.
»Mehurji,« je dejal.
Stali so goli na soncu. Vroče je pripekalo na hrbite.
Tekali so vzdolž obale. V kožo jim je pronicel zrak.
»Človek,« je dejal Bejjerke, »to ti je vojna, kaj?«
Stekli so v vodo. Guehler je planil v valove. Dvignili so ga in nosili dalje. Razprl je roke in legel je na hrbet. Nad njim je bilo južno nebo.
Bejjerke je stal na plitvini. Stal je in si pljuskal vodo po telesu.
»Pridi,« je dejal Guehler.
Toda Bejjerke je odkimal. Guehler je priplaval nazaj in stekel proti njemu.
»Cema ne pridete?«

»Mokro je,« je dejal Bejjerke, »premokra je.«
Plašnega obraza je zrl v vodo.
»Pa valovi, človek, tale valovi,« je dejal.
Konz je prihajal na obalo na nizkem, črno pega- stem konju. Konja je jahal gol.
»Ustavite to kljuse!« je zavpil Bejjerke.
Videl so Konza, ki je padel s konja v nizko vodo.
»Vi bedaki!« je vpil.
Bejjerke se je smejal. Obkrožili so Konza in šli z njim po obali. Okrog nog so jim poplesavali valovi.
»Vsak izmed nas mora imeti konja,« je dejal Bejjerke.
»Da,« je dejal Konz »tukaj jih je dovolj.«
Konzji so stali na pobočju in se pastli. Bili so konji italijanskih letalskih častnikov.
»Ne znam jahati,« je dejal Guehler.
»Vsega se lahko naučis,« je dejal Bejjerke.
Stopili so na vzpetino in vsak je vzel po enega konja. Konz in Bejjerke sta zajahala.
»Hoo,« je dejal Bejjerke in odjahal navzdol na obalo.
Guehler je zaman poskušal zajahati konja. Ve- nomer je drsel z njega. Prišel je Konz in mu po- magal. Zatem sta oba odjahala za Bejjerkejem. Guehler je pod seboj čutil živo konjsko telo.
»Vse to so samo sanje,« je pomislil. Pred seboj na konjih je videl nagi telesi Konza in Bejjerkeja. Telesna belina se je odbijala od rjavih konj pred sinjezelentim morjem. Konj je počasi plaval na obalo. Guehler se je krepko oprijemal griva. Z gla- vo se je skoraj dotaknil konjskega vrata.
»Lepo je,« je pomislil.
»Dirjaj!« je vzkliknil Bejjerke in z roko lahko udaril Guehlerjevega konja.
Konzji so zdrveli. Mirno so dirjali vzdolž obale.
»Hoo,« je vpil Bejjerke.
Konz je pogledal svojega konja v vodo. Konj se je zaustavil in upiral. Zatem je počasi stopil v valove. Guehlerja je sunil mogočni bočec, čutil je vsak konjski trk.

»Dovolj je,« je dejal.
»Kaj?« je zavpil Bejjerke, »saj se šele pričinja.«
Z iztegnjeno roko je udaril Guehlerjevega konja.
»Hoo,« je vpil, »hoo, hoo.«
Guehler se je nenadoma znašel v mehkem pes- ku. Med nogami in v rokah ga je bolelo. Mirno je obležal in gledal v sonec. Bejjerke se je vračal. Sedel je pokonci na svojem konju.
»Vsega se je treba naučiti,« je dejal.
»Neumna buča,« je odvrnil Guehler.
Stekel je v vodo in zaplaval. Enakomerno je za- mahoval z rokami. Dihal je globoko in mirno. Valovi so ga dvigovali in nosili.
»Vojne ni,« je pomislil, »nikoli ni bilo vojne.«
Legel je na hrbet in se prepustil valovom. Okoli njega je bilo vse tiho. Valovi so tiho drseli mimo njega. Nenadoma se je z morja zaslislalo oddaljeno, zamolklo grmenje.
»Fronta,« je pomislil.
Priplaval je na obalo in se vzpel na pobočje.
»Ste slišali?« je vprašal.
»Da,« je dejal Bejjerke, »ponoči se različno sliši.«
»Kako daleč je neki?«
»Daleč,« je dejal Bejjerke.
Na terasi so zakurili ognj. Konz je pripravil ponev, v katero je narezal krompir in prilil olivno olje.
»Mesa nimate?« je vprašal Guehler.
»Oh da,« je dejal Bejjerke, »plesnivega Jožefa.«
Vzel je konzervo konjskega mesa, jo odprl in zmešal meso s krompirjem. Konz je z bajonetom mešal krompir.
»Dobro je,« je dejal Guehler.
Vzeli so ponev, jo postavili medse in pričeli jesti. Se vedno so nagi sedeli na soncu.
»Tako bi kar šlo,« je dejal Bejjerke. Pretegnil se je na rogovnici, ki jo je prinesel iz kazine na leta- lišču.
Ležali so siti na soncu. Konz je nekaikrat rignul in dejal:
»In-kaj bo s strojnici?«

PO LJUBELJSKI JUBILEJNI NEDELJI

PINTARJEV DUCATI

Nedelja, ki jo prizadevni člani in sodelavci tržiškega Avto-moto društva rezervirajo zase in v kateri vsako leto izvedejo tradicionalne mednarodne gorske dirke z motorji in avtomobili za Nagrado Ljubelja, je šla tudi mimo nas, in moramo reči - prav hitro, kajti trajala je pravzaprav le slabe tri ure, ostalo je bilo napeto pričakanje (pred) in lepi spomini (po tekmovanju). Prvo dejanje z jeklom, s prijetnim vonjem po etru ter z oglušajočim ropotom obleganega ljubeljskega prelaza je torej končano, končane so vojne motoristov in avtomobilistov za prestiž in nagrade na prašni strmi cesti, ki po ovinkih pripelje Gorenjca v Avstrijo, Avstrija pa na morje. Holandec Piet Peperkorn se sicer ne more pohvaliti z dobro uvrstitvijo na avtomobilu formule Junior - znamke Cooper Norton, saj je bil med sedmimi, ki so v tej hitri igrački pridržali na cilju - sedmi, verjetno pa ne bo pozabil, da je mož na cilju prav za njim zadnjič v zgodovini »klasičnih« dirk na Ljubelj zamahnil s šahovsko zastavo ter da so časomerilci poslednjikrat na vrhu prelaza ustavili ure - na njegov račun.

Tako je bilo slovo od ljubljene desetisočlanske množice - Ljubelja, kajti prireditelji so sporočili, da bodo dirke za »Nagrado Ljubelja 1961« zadnje na tej progi, ker bodo kmalu pričeli z rekonstrukcijo ceste, tako da se bodo prihodnjič »lovci časov« srečali nad Tržičem že na asfaltu, na verjetno krajši in položnejši razdalji med startom in ciljem.

Nekaj več kot 7 sekund je v nedeljo prevarilo Alfreda Prucknerja, da bi premagal leto mlajšega samega sebe, saj je lani na tukajšnjih dirkah premaknil absolutni rekord na mejo 4:30,0, v nedeljo pa je za isto pot porabil 4 minute in 37 sekund. Njegov BSA Glubmann in slaba cesta mu tokrat nista pustila več kot (pov-

prečno) 66,276 kilometrov v vsaki uri. Kljub temu je bil med osmimi, ki so jim okrog vratu obesili zlat lovorov venec - najhitrejši; ostali zmagovalci so se po časih

LEON PINTAR

tako Avstrijec Hintergger (250 cm - 5:00,3), Zahodni Nemeč König - »Robert Frank« (Juniorji 5:02,1) ter trije domačini - Boško Snajder - Mladen Kytka (prikolice - 5:04,1) in Leon Pintar (125 cm - 5:30,2). V manj kot petih minutah so od vznožja do vrha Ljubelja pridirkali le Avstrijec Pruckner (4:37,0), Svicar Lutz 4:49,2 ter Avstrijec Barke (4:53,2), Unterhuber (4:53,3) in Josl (4:54,3 in 4:58,3).

Med zmagovalce zadnjih ljubeljskih dirk se je vpisal tudi Kranjčan Leon Pintar, večkratni državni in republiški prvak ter po trojni zmagovalce »Beograda« in »Celovca«, kar si sam šteje med največje uspehe. - Honda, Puch, Pretis, Rimi še en Puch, Ducati ter za njim spet Ducati so v prvih tih minutah nedeljskih dirk svignili mimo številnih gledalcev. Slednjega, s startno številko 8, so najburneje pozdravili, saj ga je upravljal Leon Pintar, ki je postal že pojem jugoslovanskega motorizma. Pred njim je Avstrijec Brandstetter dosegel čas 5:55,2. Bo »Levu« uspelo zboljšati dober rezultat? Poganjal se je iz zavoja v zavoj in premagoval strmino Karavank. Bil je nekako 400 metrov do cilja, ko so nabe stoperice pokazale le čas 5:05, medtem ko smo rivalu Brandstetterju tu izmerili 5:29. Prva zmaga za Jugoslovana! Leon je bil po voljni razpoložen kot malček, na vse čestitke in pohvale pa je odgovarjal, tako da je vselej omenil svojega novega varovanca - Ducatija, ki si ga je dolga leta zaman želel. Sreča se mu je nasmehnila pred letošnjimi dirkami za Veliko nagrado Jadrana, kjer je, čeprav z »neutečenim«, zasedel odlično peto mesto v močni mednarodni konkurenci. Mednarodno reprizo je »njegov« Ducati doživel v nedeljo - Leonu pa je »prinesel« kot pravi sam, zavirljivo trofejo. J. Zontar

NOGOMETAŠI CRVENE ZVEZDE NA BLEDU

Prijeten oddih po naporni turneji

Na treningu, ki ga vodi trener Miša Pavić, sodeluje 16 nogometašev.

Bled, avgusta - Turistični vrvež s prizvokom stoterih govoric in narečij, v tem času ni nič značilnega za priljubljeno letovišče ob jezerski gladini. Prijetnost, ki se venomer povezuje z razigranostjo, pesmijo in ritmi v dvo- in četverčinskem taktu, je v paradi barvnih odtenkov, tokrat dobila svojo podobo. Ljubitelji okroglega usnja, in teh, seveda nikjer ni malo, so pričeli klub hudi pripeki znova na svoj račun. Nogometaši Crvene zvezde so si namreč po daljši turneji po Severni Ameriki, kjer so že drugič nastopili na mednarodnem turnirju v New Yorku, izbrali Bled za zaključno pripravo svoje enajstotice. Bledski trening bo v izraziti meri služil kondicijski in psihični pripravi moštva za bližnji start v I. zvezni ligi. Hkrati bodo omenjene priprave, po mnenju tehničnega vodstva kluba, zaključno intenzivni trening enajstotice, ki se bo v sezoni 1961/1962 potegovala za ponovno osvojitve državne prvenstva.

Trener tov. Miša Pavić, ki v družbi s tehničnim vodjem Rajkom

Mitičem, vodi priprave, je izjavil, da je zadovoljen z bivanjem, sprejemom in gostoljubnostjo na Bledu. »Predvsem iz objektivnih razlogov«, je nadaljeval trener Pavić, »ker v New Yorku tako vročega poletja ne pomnijo že 20 let, smo se odločili, da bomo neposredno po prihodu odšli na Gorenjsko. Olimpijski stadion na Bledu, ki je že dobro znan našim nogometašem s priporav za svetovno prvenstvo na Švedskem, nam je tudi tokrat kar dobro služil. Intenzivno treninga presega morda vse dosedanje s poudarkom, da čaka naše moštvo letos huda preizkušnja.«

»Kateri igralci sodelujejo na pripravah?«

»Razen Kostića, ki je predčasno zapustil klub in zaprosil vodstvo za izpustnico, ker namerava v prihodnji sezoni nastopiti za Lanerosi, moštvo I. italijanske lige, so na pripravah vsi igralci, na katere resno računamo za nastop na državni nogometni prvenstvu.

To so: vratarja Vukičević in Čosić, branilci: Tomić, Milošević, Stojanović, krilci: Tasić, Đurković, Milić in Popović ter napadalec: Milošević, ki je pokazal na turneji izredno igranje, nadalje Maravić, Sekularac, Rudinski, Štapić, Melić in Andrijević. Med igralci pogrešamo edino le Zebca, ki se je v New Yorku poslovil od nas, saj bo v kratkem oblekel dres Alemannijske

iz Aachena, in sicer skupaj z nekdanjim reprezentativnim vratarjem Beare, Moštro in ...»

stavljen iz igralcev, ki so nastopili na mednarodnem prvenstvu in na ameriški turneji.«

Kako so nogometaši razpoloženi?

»Lahko rečemo izredno. Vsi smo prav zadovoljni in upamo, da se bomo na Bled še kdaj vrnili.«

»Sporod vaših priprav predvideva vrsto srečanj...«

»... Srečevali bomo na »zlatem« jubileju splitskega Hajduka še v vseh preostalih tekmah, ki jih

moramo odigrati. Kot vam je znano, smo zadnjič v Zagrebu igrali neodločeno z Dinamom. Sedaj nas čakata še dva večna rivala. Razen tega bomo do zaključka priprav odigrali še prijateljsko srečanje, verjetno z Mariborom, nakar bomo ob zaključku naših priprav 17. avgusta, odpovali v Skopje, kjer nas v prvem kolu letošnje zvezne lige pričakuje domači Vardar - presenečenje lanske sezone. Upamo, da bomo do takrat že v polni formi...« je zaključil trener Miša Pavić.

V nedeljo, 6. avgusta, je bil na Poljunki spominski šahovski turnir za memorial narodnega heroja Jožeta Gregorčiča, kjer je zmagal Brunó Parma.

REPUBLIŠKO PRVENSTVO PIONIRJEV V WATERPOLU

Pokal v Neptunov hram

Kranj - Po republiškem plavalnem prvenstvu za pionirke in pionirje je bilo v nedeljo tu še waterpolsko prvenstvo Slovenije za pionirje. Zasedba na njem ni bila tako močna kot prvi dan na plavanju ter so se ga udeležile le štiri ekipe. Naslov prvakov LRS za leto 1961 so osvojili mladi igralci celjskega Neptuna, s tem pa tudi pokal Plavalne zveze Slovenije. V finalni tekmi so pionirji Neptuna odpravili domače waterpoliste, ki so tako zasedli drugo mesto.

Rezultati: Neptun: Kamnik 24:0, Triglav: Bled 4:2, zmagovalec sta se pomerila za prvo in drugo mesto - Neptun: Triglav 9:1; premaganca pa za zadnji mesti - Bled: Kamnik 12:0.

TRIGLAV: PRIMORJE

V četrtek, ob 20. uri

Jutri, v četrtek ob 20. uri, se bodo plavalci kranjskega Triglava še zadnjič v letošnji sezoni predstavili doma, čemu občinstvu v tekmovalstvu za »Jugoslovanski plavalni pokal«. Tokrat se bodo v povratnem dvoboju srečali s predstavniki reškega Primorja. - Kranjčanom se obeta zanimiv dvoboj, kajti ekipi veljata za precej izenačeni, zlasti pa bo tekmovalje privlačno, ker se bodo domačini skušali oddolžiti gostom za izdaten poraz na Reki. - Naj povemo še to, da so Rečani v zadnjem dvoboju zbrali blizu 15 tisoč točk, medtem ko so Kranjčani doslej zabeležili največ 13.099 točk.

Po plavalnem delu bo jutri v kranjskem bazenu prvenstvena tekma II. zvezne waterpolo lige med Primorjem z Reke in Triglavom iz Kranja. Gostje so doslej brez poraza v prvi južni skupini, Kranjčani pa brez zmage tretji - predzadnji.

Streliška družina brez prostorov

Streliška družina »Ivo Slavec-Jokla« bi radi videli, da bi se v njihovo organizacijo vpisale tudi mladinke, članice in pionirke. Največji problem pa se vedno

predstavljajo prostori za treninge in ostalo dejavnost. Če tega problema ne bodo kmalu rešili, grozi, da bo prenehala delovati.

Cerar - evropski prvak

V nedeljo smo bili nemalo presenečeni, ko smo zvedeli, da je naš jugoslovanski tekmovalce v vajah na orodju Miro Cerar iz Ljubljane osvojil naslov evropskega prvaka v tej panogi.

21-letni ljubljanski študent prava Miro Cerar je v nedeljo v Luksemburgu osvojil absolutno prvenstvo Evrope, postal najboljši v skupnem seštevku točk v poljudnem šeststoroju v vajah na orodju in tako nosilec »Coupe d'Europe 1961«.

KONČNI VRSTNI RED TEKMOVALCEV V SEŠTEBOROJU JE NASLEDNJI: 1. Cerar (Jugoslavija) 58,05; 2. Titov (SZ) 57,05; 3. Carminucci (It.) 56,65; 4. Menichelli (It.) 56,55; 5. Fürst (ZN) 56,30, itd.

V KRANJSKI OBCINI SPET

sindikalna športna tekmovanja

Komisija za šport in telesno vzgojo pri Občinskem sindikalnem svetu v Kranju bo tudi letos izvedla občinsko športno sindikalno prvenstvo za prehodni pokal Občinskega sindikalnega sveta Kranj. Računajo, da se bodo tega prvenstva udeležile skoraj vse sindikalne podružnice s področja kranjske občine. Tekmovanje bo za ženske

in za moške, in sicer ekipno in posamezno.

Srečanja bodo v naslednjih disciplinah: v plavanju, streljanju z zračno in malokalibrsko puško, v šahu, nogometu, odbojki, kegljanju in nam. tenisu. Plavalne tekme bodo že avgusta na novem kopališču v Tržiču, ostale discipline pa se bodo izvršile prihodnji mesec.

Bozba med posameznimi sindikalnimi podružnicami bo prav gotovo zanimiva, saj se nekateri športniki po delovnih kolektivih na ta tekmovanja že dlje časa pripravljajo.

ŠPORT

Lovro Žemva 50-letnik

Pretekli četrtek, 10. avgusta, je slavil bivši državni reprezentant v smučarskih tekih LOVRO ŽEMVA z Gorji visok jubilej in sicer petdesetletnico življenja.

S smučarskim športom se je začel ukvarjati že v rani mladosti in kmalu z neumornim delom in vztrajnimi treninji prerasel v kvalitetnega tekmovalca, kjer je skupaj s svojimi tovariši Požarnikom, Senčjem, Knificem in drugimi nastopil in krani državne barve na dveh zimskih olimpijskih igrah, kjer je dosegel zavirljive uspehe. Tem dosežkom v smučarskem športu je vedno dodajal še številne uspehe z domačih in tujih tekmovanj.

Lovro Žemva danes ni prenehal z delom na športnem področju. Še vedno aktivno dela v domačem telesnovzgojnem društvu Partizan v Gorjah, kjer vzgaja nov rod mladih smučarjev tekačev in drugih. Kdo danes ne pozna mladih smučarjev tekačev Kobilič, Kalana, Petermana in še drugih, ki skoraj na vseh tekmovanjih pri nas pobivajo vedno najvišje naslove. Prav ti izhajajo iz šole neutrudnega športnega delavca in trenerja, Lovra Žemve.

K visokemu jubileju čestitajo slavljenci vsi športniki z Gorenjske, še posebej pa smučarji, in želijo, da bi še naprej vzgajal mlade tekmovalce v dobre športnike. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo našega lista.

OTROŠKO IGRISČE V PODBREZJAH

Preteklo nedeljo popoldne je bila v Podbrezjah lepa pripravljena prireditev v počastitev 20. obletnice ljudske revolucije. Prireditev je organiziralo telesnovzgojno društvo Partizan s Podbrezj. Ob tej priložnosti so izročili namenu otroško igrišče in zabavišče v Podbrezjah. Zbrani množice je spregovoril domačin Ivan Drinovec in orisal potek gradnje in pomen igrišča za tamkajšnje mladinke. Med drugim je poudaril, da je bila večina dela opravljenega prostovoljno in da društvo namerava to igrišče še razširiti in izpopolniti.

Po otvoritvi se je na igrišču zbralo več sto pionirjev in mladin, ki so takoj preizkusili športne in druge naprave. Igrišča je bila mladina zelo vesela.

NAŠ RAZGOVOR

Slikar izložb

Sotor ni izložbeno okno kakšne veletrgovine, da bi na njem reklamiral blago. Kljub temu je ta sotor odkrival sledeče obrtne spretnosti. Na njegovih zunanji površini je s čopičem narisal znamenit Ponto Rialto in Canal Grande v Benetkah. To je dokazovalo, da se Clement Teülling s svojo družino že več let potika po svetu. Seveda zasebno, kajti ta izložbeni dekorater iz Esslinga

pri Stuttgartu pravi, da ima dela skozi vse leto polne roke, zato prihaja na počitnice res samo zaradi odmora. - Povedali so nam, da ste v Sobcu najstarejši gost. - Res je, že 32 dni sem tukaj pod sotorom. - Zakaj ste se letos zopet vrnili? - Lani mi je preveč ugajalo. Sem človek, ki ne želi veliko

tvegati. Prišel sem v Sobec, ker sem vedel, da se bom v miru spočil.

- Pripeljali ste s seboj svoje znance. Je to znak, da vam je bilo lani dolgočasno?

- Ne, nikakor. Počutil sem se kot doma. Prijatelje sem pripeljal, ker sem vedel, da jim bo ugajalo.

- Kaj vam je tukaj posebno všeč?

- Mir in počitek.

- Je to dovolj, da se dobro počutite?

- Kako se sporazumevate z našimi ljudmi?

- S prsti. Sicer pa ni težko vroče. Vse sanitarne naprave v taborišču so dobre in ljudje so zlike.

zelo prijazni. Počutimo se najboljše.

- In kako preživite dneve v Sobcu?

- Na sprehodih, na izletih in v vodi. Vse tri stvari je mogoče združiti v enem dnevu, in ne morete biti razočarani, ker živite v prekrasnem svetu.

- Kaj mislite o Berlinu?

- Velik kamen spetke. Nemci živimo dobro tudi brez Berlina. Mislila, da bi bilo dovolj pametno, če bi se sporazumeli. Prepusti ljudje ne moremo k sporu nič prispevati.

- Kako se sporazumevate z našimi ljudmi?

- S prsti. Sicer pa ni težko vroče. Vse sanitarne naprave v taborišču so dobre in ljudje so zlike.